

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2001 rd

Regeringens proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer och med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet och med förslag till vissa lagar som hör samman med avtalet samt om godkännande av uppsägningen av den provisoriska handelsöverenskommelsen mellan Finland och Schweiz och om upphävande av lagen angående godkännande av vissa stadganden i ett tilläggsavtal till denna överenskommelse

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 maj 2001 regeringens proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer och med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet och med förslag till vissa lagar som hör samman med avtalet samt om godkännande av uppsägningen av den provisoriska handelsöverenskommelsen mellan Finland och Schweiz och om upphävande av lagen angående godkännande av vissa stadganden i ett tilläggs-

avtal till denna överenskommelse (RP 40/2001 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- linjedirektör Hannu Kyröläinen, enhetschef Päivi Kaukoranta och ambassadrådet Caj Söderlund, utrikesministeriet
- regeringsrådet Katriina Alaviuhkola, social- och hälsovårdsministeriet
- kommunikationsrådet Lassi Hilska, kommunikationsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det i Luxemburg i juni 1999 ingångna avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan,

om fri rörlighet för personer. Genom avtalet om fri rörlighet för personer genomförs fri rörlighet för personer mellan Europeiska unionen och Schweiz i enlighet med bestämmelserna i ge-

menskapsrätten. Avsikten med avtalet är att för den andra avtalspartens medborgare säkerställa samma levnads-, anställnings- och arbetsvillkor som avtalsparternas egna medborgare har rätt till.

Avtalet omfattar rätten att resa in i landet och att bo, arbeta, vara egenföretagare och studera där samt rätten till social trygghet. Rättigheterna grundar sig på icke-diskriminering och lika behandling oberoende av nationalitet. Avtalet om fri rörlighet för personer är ett led i ett större avtalskomplex som består av sju avtal. De övriga gäller luftfart, gods- och persontransporter på väg och järnväg, vetenskapligt och tekniskt samarbete, offentlig upphandling, handel med jordbruksprodukter och ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse. Alla avtal träder i kraft vid samma tidpunkt.

I propositionen ingår ett förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till

området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer och anknytande förslag till lagar om ändring av utlänningslagen, av 15 kap. 2 § rättegångsbalken, av lagen om advokater, av 1 § 2 mom. lagen om studiestöd, av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av 4 § 4 mom. revisionslagen. Vidare föreslår regeringen att den år 1927 ingångna provisoriska handelsöverenskommelsen mellan Finland och Schweiz jämte ändringar, som gjordes 1958, genom ett tilläggsavtal skall sägas upp.

De lagar som har med avtalets ikraftträdande att göra avses träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president samtidigt som avtalet om fri rörlighet för personer träder i kraft.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Europeiska gemenskapen med medlemsstater och Schweiz ingick den 21 juni 1999 sju avtal om olika samarbetsområden. Sex av avtalen faller inom EG:s exklusiva behörighet och ingås mellan gemenskapen och Schweiz. Avtalet om fri rörlighet för personer innehåller också bestämmelser som faller inom medlemsstaternas behörighet och därmed godkänner varje medlemsstat avtalet för sitt eget vidkommande.

Enligt propositionen ger avtalet inte upphov till något större behov av ändringar i vår lagstiftning, eftersom det grundar sig på EG:s lagstiftning om fri rörlighet för personer. Genom lagförslagen i propositionen skall gällande finländsk lagstiftning, som för närvarande omfattar medborgarna i unionens medlemsstater och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, utsträckas till att omfatta också schweiziska medborgare i den omfattning avtalet förutsätter.

Det föreliggande avtalskomplexet är det första steget framåt i avtalsrelationerna med Schweiz efter det att Schweiz 1992 ställde sig utanför förhandlingarna om ett EES-avtal sedan

schweizarna i en folkomröstning hade sagt nej till avtalsprojektet. Avtalet kompletterar frihandelsavtalet mellan EG och Schweiz från 1972.

För att hela det framförhandlade avtalspaketet skall hållas ihop har ikraftträdandet kopplats ihop med att varje avtalspart skall godkänna samtliga sju avtal. Vidare är avtalen till en början i kraft i sju års tid. På detta sätt kan hela avtalskomplexets verkningar bedömas när tiden går ut.

Utskottet påpekar att det avtalspaket som nu förhandlats fram med Schweiz är ett för unionen nytt sätt att inlemma ett utomstående land i den europeiska integrationsutvecklingen. Utskottet menar att det bör följas upp hur avtalspaketet fungerar också med hänsyn till verkningarna till exempel för unionens utvidgningsprocess. Utskottet tillstyrker att Europeiska unionen intensifierar avtalsrelationerna med Schweiz på ett sätt som är till nytta för båda parterna.

Enligt vad utskottet har erfarit är tillämpningen av avtalet om fri rörlighet för personer förknippat med vissa tolkningsfrågor, som har att göra med sjukförsäkringen för en i Schweiz ar-

betande persons familj som är bosatt i Finland. Enligt propositionens motivering skall Folkpensionsanstalten ge ett intyg för de schweiziska försäkringsmyndigheterna om arbetstagaren och dennes familjemedlemmar omfattas av det finska systemet eller inte, för att de familjemedlemmar som utifrån finländsk lagstiftning omfattas av vårt sjukförsäkrings- och hälsovårdssystem inte skall behöva betala obligatorisk sjukförsäkringsavgift till Schweiz. Det är viktigt att detta mål uppnås, menar utskottet.

I propositionen ingår ett förslag om att den provisoriska handelsöverenskommelsen mellan Finland och Schweiz från 1927 och tilläggsavtalet till det skall sägas upp. Uppsägningen har inga verkningar ur Finlands synvinkel, eftersom frihandelsavtalet mellan EG och Schweiz har tillämpats i stället för det bilaterala avtalet alltsedan Finland blev medlem i EU.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet vördsamt

att riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver riksdagens samtycke i det i Luxemburg den 21 juni 1999 ingångna avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer i den mån avtalet ingår i Finlands behörighet och

att riksdagen godkänner uppsägningen av den i Bern den 24 juni 1927 undertecknade provisoriska handelsöverenskommelsen mellan Finland och Schweiz jämte ändringar som gjorts genom det i Genève den 14 november 1958 ingångna tilläggsavtalet och

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 1 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Henrik Lax /sv
medl. Ulla Anttila /gröna
Tytti Isohookana-Asunmaa /cent
Antti Kalliomäki /sd
Bjarne Kallis /kd (delvis)
Ilkka Kanerva /saml
Antero Kekkonen /sd

Outi Ojala /vänst
Kalevi Olin /sd
Mirja Ryyänen /cent
Martti Tiuri /saml
Ben Zyskowitz /saml
ers. Saara Karhu /sd
Paula Kokkonen /saml
Kari Myllyniemi /cent (delvis).

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Antti Pelttari.